

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК ВНЗ МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ М. ВІННИЦІ ЗА 2016 РІК

Бібліотеки методичного об'єднання м. Вінниці у 2016 р. обслуговували різні категорії користувачів, враховуючи професійні, наукові, освітні, культурні потреби та інтереси, які задовольнялися шляхом створення комфортного середовища та надання відповідних інформаційних послуг.

До складу методичного об'єднання входять сім бібліотек державних ВНЗ: Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
Вінницького національного технічного університету
Вінницького національного аграрного університету
Вінницького державного торговельно-економічного інституту
Донецького національного університету імені Василя Стуса
Вінницького кооперативного інституту

БІБЛІОТЕЧНІ ФОНДИ

Важливим напрямом діяльності бібліотек Вінницького МО була робота з формування, оновлення, актуалізації книжкового фонду та його ефективного використання, оскільки підходи до поповнення бібліотечних фондів вузів набувають нових вимог. Фонди повинні бути мобільними, з розгорнутою мережею пошуку, здатними зацікавити і задовольнити потреби найвибагливішого користувача в освітній чи науковій діяльності.

Станом на 01.01.2017 р. загальний фонд бібліотек МО налічував **2 488 817 документів**, порівняно з минулим роком його кількість збільшилася на **20 275 одиниць**. Найбільшими були і залишаються фонди бібліотек **ВНТУ – 856 767 пр.**, **ВНМУ – 564 851 пр.**, **ВДПУ – 523 566 пр.**

Аналізуючи інформаційний ресурс бібліотек ВНЗ м. Вінниці за видами документів, сукупний бібліотечний фонд у 2016 р. розподілявся так: 76% становили книги, яких найбільша кількість у бібліотеці **ВНТУ** (642 544 пр.), 14% – періодичні видання, яких найбільше також у бібліотеці **ВНТУ** (165 881 пр.) і лише 0,5% (12 182 пр.) складають електронні видання, яких найбільша кількість у бібліотеці **ВДПУ** (833 пр.).

Таблиця 1.

Кількість фонду по бібліотеках ВНЗ

Бібліотека	Було на 1.01.2016	Є на 1.01.2017	Ріст у 2016 р.	Ріст у 2015 р.
ВНАУ	219 516	221 786	+2 270	- 8129
ВНМУ	561 745	564851	+3 106	+ 949
ВДПУ	521 020	523566	+2 546	+ 1496
ВНТУ	850 317	856767	+6 450	+ 3661
ВТЕІ	233 009	231865	- 1 144	- 65
ДонНУ	8610	15757	+7 147	+ 8610
ВКІ	74 325	74225	-100	+ 646
ВСЬОГО	2 468 542	2 488 817	+20 275	+ 7 168

За цільовим призначенням обсяг видань від загальної кількості фонду не змінився і складає: навчальних видань – 45%, наукових – 29%, літературно-художніх – 6%. **Найбільший фонд навчальних видань** у бібліотеках **ВНТУ** (349 040 пр.), **ВДПУ** (230 121 пр.), **ВНМУ** (185 661 пр.).

Колекціями рідкісних та цінних видань володіють бібліотеки **ВНМУ – 3 212 пр.**, **ВДПУ – 1 506 пр.**, **ВНАУ – 74 пр.** та **ВКІ – 70 пр.**

І надалі найгострішими проблемами у формуванні фондів бібліотек залишалися: недостатнє фінансування, зменшення нових надходжень наукового спрямування, невиконання нормативів надходжень навчальної літератури та ін. Найкраще профінансована бібліотека **ВНМУ**, де на придбання книг було виділено понад 1 млн. грн.

За 2016 рік до бібліотек **надійшло 38 609 пр.** документів, приріст фонду, на жаль, зріс лише на **1251 пр.** порівняно з минулим роком. **Найбільша кількість видань надійшла** до фондів бібліотек **ВНТУ** (10643 пр.), **ВНМУ** (8 462пр.) та **ДонНУ** (7 142 пр.).

Основними джерелами комплектування були бюджетні кошти навчальних закладів та подарунки від читачів. Так, протягом року на придбання книг було використано коштів: **ВНМУ** – понад 1 млн., **ВНАУ** та **ДонНУ** від 30 до 40 тис., в інших бібліотеках цифри зовсім незначні. Протягом року подаровано 11 109 пр. книг на суму понад 460 тис. Найбільшу кількість таких видань отримали бібліотеки **ДонНУ** (3 871 пр.) **ВДПУ** (3061 пр.) та **ВНТУ** (2218 пр.).

Таблиця 2.

Бібліотека	Надходження		Ріст	Списання	
	2015 р.	2016		2015 р.	2016
ВНАУ	3455	3395	-60	11 584	1125
ВНМУ	8900	8 462	-438	7951	5 356
ВДПУ	6553	6059	-494	5057	3513
ВНТУ	6391	10643	+4252	2730	4193
ВТЕІ	2803	2419	-384	2868	3563
ДонНУ	8610	7142	-468	-	-
ВКІ	646	489	-157	-	-
ВСЬОГО	37 358	38 609	+1251	30 190	17 750

Слід зазначити, що у 2016 році кількість **надходжень періодичних видань** зменшилась на 138 одиниць у порівнянні з минулим роком. Причина знову ж таки у фінансуванні та відмові у передплаті російських періодичних видань.

ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Бібліотеки шукали нові підходи до процесу обслуговування, урізноманітнювали спектр бібліотечно-інформаційних послуг, форм та змісту роботи в інтересах користувача. Розширення можливостей інформаційних технологій дозволило змінити сутність процесу обслуговування та запропонувати користувачам принципово нові послуги.

Таблиця 3.

Бібліотека	За єдиним обліком		Різниця	Обслужені		Різниця
	2015р.	2016р.		2015р.	2016р.	
ВНАУ	8416	8257	-159	18196	18552	+356
ВНМУ	11 162	11 978	+816	32 096	32 619	+523
ВДПУ	6150	5167	-983	35222	40131	+4909
ВНТУ	7040	6838	-202	28982	28297	-685
ВТЕІ	7765	6024	-1741	13640	10325	-3 315
ДонНУ	2927	4792	+1865	3427	5100	+1673
ВКІ	1544	1757	+213	2899	2896	-3
ВСЬОГО	45004	44 813	-191	134462	137 920	+3458

Прикро, що **кількість читачів за єдиною реєстрацією** в бібліотеках МО протягом звітного року **зменшилася на 191 особу**, зокрема, в бібліотеках ВТЕІ (на 1741 читача) та ВДПУ (на 983 читачі). Зменшення даного показника відбулося через зменшення кількості абітурієнтів в даних ВНЗ. Проте цей показник не стосується бібліотек ВНМУ (+816) та ДонНУ (+1865), в яких щороку кількість зареєстрованих читачів збільшується. Відрадно, що загалом спостерігається тенденція до **збільшення показника обслужених читачів** (на 3 458), цей показник є позитивним у всіх бібліотеках ВНЗ, крім ВТЕІ (-3 315) та ВНТУ (-658).

Слід відмітити і те, що в порівнянні з минулим роком показник **відвідування значно зріс на 352 592 од.** Саме завдяки науково-технічній бібліотеці **ВНТУ** ми маємо такий високий показник, оскільки вони його подвоїли. До послуг користувачів бібліотеки МО надають різнобічну інформацію на сайтах, що також позитивно впливає на показник відвідуваності. Зокрема, зафіксовано бібліотеками **ВНТУ** (565 627), **ВДПУ** (314 523) звернень до веб-ресурсів.

Таблиця 4.

Бібліотека	Відвідування		Різниця
	2015 р.	2016 р.	
ВНАУ	119 468	198 927	+79459
ВНМУ	386 765	360 718	-26 047
ВДПУ	737 166	593 634	-143 532
ВНТУ	480 323	947 092	+466769
ВТЕІ	216 302	173 843	-42 459
ДонНУ	9708	11 602	+1 894
ВКІ	56 370	72 878	+16508
ВСЬОГО	2 006 102	2 358 694	+352 592

Незважаючи на те, що наші фонди недостатньо оновлюються, запит на друковані та електронні видання постійно існує. Цьогоріч показник **книговидачі** зріс на 120 786 од.

Таблиця 5.

Бібліотека	Книговидача		Різниця
	2015р.	2016р.	
ВНАУ	469106	471 865	+2759
ВНМУ	590 987	600 515	+9528
ВДПУ	900640	1 000789	+100149
ВНТУ	715982	713061	-2921
ВТЕІ	601925	600872	-1053
ДонНУ	5788	18000	+12212
ВКІ	86312	86424	+112
ВСЬОГО	3 370 740	3 491 526	+120 786

Отже, основними причинами, що впливають на зниження окремих показників по бібліотеках ВНЗ м. Вінниці є недостатнє фінансування, зменшення кількості нових надходжень, широке використання користувачами інтернет-ресурсів, збільшення потоку студентів та недостатнє задоволення їх потреб періодичними виданнями, навчальною та науковою літературою.

Про активність використання фонду та відповідність запитам читачів свідчить **показник обертаності**. Найвищим і незмінним він залишився у бібліотеці **ВТЕІ (2,6)**, найнижчим – у бібліотеці **ВНТУ (0,8)**.

Таблиця 6.

Бібліотека	Обертаність		Книгозабезпеченість		Читаність		Відвідуваність	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
ВНАУ	2,1	2,1	27,1	26,8	58	57	23,4	24
ВНМУ	1,1	1,1	50,3	47,2	53	50,1	35	30,1
ВДПУ	1,7	1,9	84,7	101	146,4	194	120	115
ВНТУ	0,8	0,8	121	125	102	104	54,3	56
ВТЕІ	2,6	2,6	30	38,5	77,5	100	27,9	29
ДонНУ	0,7	1	3	3	2	4	3,3	2
ВКІ	1,2	1,2	54,8	47	68	55	42	42
Середній показник	1,3	1,4	55	55	75	78	44,5	53

Найкраща **забезпеченість літературою** в бібліотеці **ВНТУ (125)**, Порівняно з попереднім роком книгозабезпеченість значно зросла у бібліотеці **ВДПУ (на 17 од.)**.

Інтенсивність читання, визначає **показник читаності**, який високий у бібліотеках: **ВДПУ –194**, **ВНТУ – 104**, **ВТЕІ – 100**. Зменшення показника книгозабезпеченості та читаності у бібліотеках **ВНАУ** та **ВНМУ** є пропорційним до збільшення кількості студентів.

Активність читачів характеризує **показник відвідуваності**, який залишився майже на рівні минулого року. Незначне збільшення прослідковується у бібліотеках ВТЕІ та ВНТУ і таке ж незначне зменшення у бібліотеках ВДПУ та ВНМУ.

Не зважаючи на складності, бібліотеки у своїй діяльності використовували всі можливі шляхи для задоволення потреб користувачів.

ДОВІДКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Завдяки сучасним інформаційним можливостям бібліотеки були активними посередниками між інформацією і користувачами.

Електронний каталог виконував функцію основного довідково-пошукового апарату кожної бібліотеки та забезпечував ефективне задоволення інформаційних потреб користувачів. Тож його наповненню приділялася значна увага. У 2016 р. загальний обсяг власних БД бібліотек МО склав **1 273 087 записів**.

Найбільша кількість записів в ЕК бібліотек:

ВНМУ (372 918),

ВДПУ (270 715),

ВНАУ (197 411).

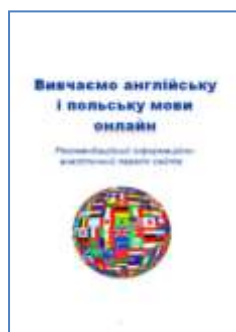
Поповнення записів протягом року склало **67 514** од.

Акценти університетських бібліотек були спрямовані на формування електронних ресурсів, популяризацію ідей відкритого доступу, побудову загальнодоступних архівів наукової інформації, підвищення вебметричного

рейтингу університету.

Всебічне інформаційне забезпечення наукової та навчальної роботи **ВНМУ** ім. М. І. Пирогова було головною метою діяльності бібліотеки у 2016 році. Рух Відкритого Доступу дав поштовх процесу інтеграції наукових ресурсів у міжнародний інформаційний простір. Створення інституційного репозитарію, участь бібліотеки у проекті НБУВ «Наука України:

шлях до знань» сприяли вирішенню цього завдання. У звітному році одним із важливіших принципів інформаційного обслуговування всіх категорій читачів була загальнодоступність до всіх видів інформації. Зокрема, науковцям ВНМУ були надані **повнотекстові доступи до баз даних**: East View, Future Medicine and Future Science, Springer, MedPix.

На замовлення наукового відділу ВНМУ підготовлено електронне видання **«Вивчаємо англійську і польську мови онлайн»**, яке містить інформаційно-аналітичний перелік сайтів, рекомендованих для самостійного вивчення іноземних мов.

На допомогу аспірантам, магістрантам та пошукачам підготовлено рекомендаційний показник **«Бібліотека молодого науковця»**. Вперше вийшов дайджест **«Грантові можливості - науковцю»**, в якому містяться посилання на грантові конкурси для молодих науковців та стипендії для проведення наукових досліджень. **«Дайджест грантових можливостей для молоді»** пропонував аналогічні можливості для студентів.

Для розширення доступу науковців до інформації у 2016 р. на сайті бібліотеки **з'явився ще один ресурс «Репозитарій ВНМУ» (<http://dspace.vnmu.edu.ua/>)** та **«Електронна бібліотека проекту TEMPUS IV»**. Рубрику «Рекомендації науковцю» на сайті було поділено на дві підрубрики «Інформація здобувачам» та «Наукометрія», де розміщена інформація про перелік українських та іноземних періодичних видань, інструкція користувача Scopus, Google академія для молодих дослідників, як зареєструватися в ORCID, як знайти перелік наукових періодичних видань, що входять в Scopus та Web of Science, **журнали наукометричної бази Scopus, списки сумнівних видавництв, журналів і метрик тощо.**

Вагомим джерелом інформації бібліотеки **ВДПУ** в сучасному інформаційному просторі виступає **сайт**, де сформовано списки галузевої бібліографії за основними розділами знань навчально-методичної, наукової літератури та статей з періодики. До «Інтернет-навігатора» бібліотеки додано блок посилань на ресурси Інтернету – «**Сайти для науковців**». На допомогу науковцям на сайті бібліотеки розміщено **методичну презентацію «Наукометрія. Базова інформація: аналітичний огляд»**.

Бібліотека **ВДПУ** здійснила низку заходів щодо поліпшення забезпечення доступу до національних і міжнародних електронних ресурсів, організувала та здійснювала інформування про безоплатні тестові доступи до комерційних електронних ресурсів. Періодично забезпечували **тестовий доступу** до EBSCOhost. За згодою Української бібліотечної асоціації надавали тестовий доступ до East view – першої у світі бази даних газет та журналів України.

Діяльність бібліотеки **ВДПУ** була спрямована на вироблення та впорядкування нових знань, продуктів та послуг. Активно формуються та використовуються інформаційні ресурси як придбані, так і генеровані власне бібліотекою. Формування електронних ресурсів, створення потужної електронної бібліотеки, оперативне забезпечення доступності до якісної інформації і наукових знань залишається пріоритетним напрямом.

До послуг користувачів бібліотеки **ВДПУ 18 власних баз даних електронного каталогу**. Здійснювали формування **повнотекстового ресурсу цифрових копій** видань цінного та рідкісного фонду. Інтернет-простір бібліотеки розширено за рахунок **використання хмарних технологій**, зокрема Google+. Бібліотека використовувала Google-drive для обміну та спільного формування файлів. Постійно вдосконалювалася структура блогу бібліотеки, створювалися флеш-альбоми та Google-альбоми.

Бібліотека **ВДПУ** продовжувала **корпоративну взаємодію** з бібліотеками різних систем і відомств зі створення Центрального всеукраїнського та регіонального корпоративних каталогів. Брала участь у корпораціях наукових бібліотек: Центрального українського кооперативний каталог; бібліотеки ДНПБУ ім. В. Сухомлинського; зведена БД «Дисертацій» психолого-педагогічного напрямку; всеукраїнський реферативний проект «Україніка наукова»; зведений регіональний краєзнавчий каталог (координатор ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва). Продовжували участь у зведеному ІРБІС-каталозі «Бібліотеки України», що дозволило здійснювати самостійно пошукову роботу віддаленим користувачам.

Пріоритетним напрямом в роботі бібліотеки **ВКІ** було вдосконалення **сайту** бібліотеки та оперативне представлення необхідної інформації. Зокрема, впроваджуючи онлайн послуги, на сторінці бібліотеки офіційного сайту інституту, представлені рубрики «Користувачам», «На допомогу науковцю», «Ресурси», що включають вимоги щодо оформлення списку літератури, приклади бібліографічних описів, наукометричні бази та ін. Викладачі та студенти інституту можуть скористатися послугою «**Віртуальної довідки**» та можливостями тестового доступу до українських та світових ресурсів. В 2016 році надавався **тестовий доступ** до електронних версій книг на сайтах www.culonline.com.ua та East View Information Sarvices.

На **сайті** бібліотеки **ВНАУ** у 2016 р. також був створений розділ «Науковцю», де надавалась інформація про наукометричні бази даних **SCOPUS** і **WEB OF SCIENCE**, **наукові фахові видання, приклади оформлення бібліографічного опису**. Було оновлено корисні web-посилання з розділів «Сільське господарство» та «Наука».

Використовуючи програму Soni Vegas, було розроблено та прикріплено на web-сайт відеоролик «Віртуальна екскурсія бібліотекою», де подано основну інформацію про бібліотеку, її послуги, структуру, фонд.

Працівники бібліотеки **ДонНУ** розпочали роботу зі створення **інституційного репозитарію**, БД «ДонНУ на шпальтах преси» та БД «Праці викладачів ДонНУ імені Василя Стуса». Для першокурсників проведено зустрічі «Від «Аптек для душі» до потужних інформаційних центрів».

Продовжувалась робота по **розвитку Інституційного репозитарію** бібліотеки **ВНТУ**. Здійснювали методичну та організаційну підтримку, проводили тренінги та консультації, а також традиційно організували науковців університету до участі у Міжнародному Тижні

Відкритого Доступу. В звітному році значно збільшилась кількість звернень до репозитарію – 490 298 (у 2015 році – 162 035).

У звітному році бібліотекою ВНТУ було проведено **Дні бібліотеки** на Факультеті комп'ютерних систем і автоматики та в Інституті соціально-гуманітарних наук, на яких розкрили інформаційні можливості бібліотеки, ознайомили з інноваціями в її діяльності та виробили разом з науковцями нові шляхи подальшого ділового партнерства.

Загалом бібліотеками МО у відкритому доступі представлено 23 585 документів. Зокрема, бібліотекою ВНТУ – 12 137, ВНАУ – 11 106. Зафіксовано близько 1млн. звернень до даних джерел інформації.

НОВЕ У РОБОТІ БІБЛІОТЕК

У 2016 р. бібліотеки ВНЗ долучилися до створення логотипу Вінницького методоб'єднання. Результатом різних пропозицій, технічних рішень та спільного обговорення стала емблема бібліотек ВНЗ методичного об'єднання м. Вінниці.

Бібліотека ВНАУ

У 2016 р. з'явилася власна сторінка бібліотеки у соціальній мережі Facebook. Користувачам стала доступніша інформація про бібліотеку: цікаве з життя книг, світлини останніх подій, віртуальні виставки літератури, поради науковцям, путівник по бібліотеці.

Бібліотека ВНМУ

У 2016 р. університетом було закуплено нову версію ІРБІС-64, тому протягом року проводилася значна робота по її налаштуванню для розширення інформативності ЕК. Відтепер всі видання вводилися в ЕК зі сканованою обкладинкою видання, в тому числі рідкісні видання.

Була започаткована нова **БД рідкісних та цінних видань**. Її створенню передувала велика підготовча робота: досконало вивчено та опрацьовано документально-методичну базу, налаштовано відповідні поля та словники в програмі, новий виду пошуку, розроблено вихідну форму для друку паспорта рідкісного видання відповідно до особливостей складу документів фонду.

На основі програмного забезпечення D-Space, **створено репозитарій ВНМУ**, що вимагало досконало вивчити всі процеси і види пошуку. І лише опанувавши організаційні й технічні процеси, працівники бібліотеки провели його налаштування та кваліфіковано передавали свої знання користувачам. В результаті було розроблено та розміщено на сайті бібліотеки пакет документів «Документація ІР» (детальні інструкції по реєстрації і введенню описів в БД, презентацію «Алгоритм реєстрації користувача та розміщення матеріалів»). Було розпочато **цикл тренінгів з модераторами кафедр**. З власної ініціативи бібліотека взяла на себе ведення і наповнення окремої колекції «Патенти».

Отже, створення інституційного репозитарію, участь бібліотеки у проекті ННБУВ «Наука України: шлях до знань» створили умови для забезпечення вільного доступу не лише до власних інформаційних ресурсів, а й до міжнародних.

Минулий рік для працівників бібліотеки ВНМУ був значущим завдяки участі у професійному **онлайн-навчанні** «Дистанційний курс. Електронна бібліографія», який проводили фахівці Дистанційної Академії ВГ «Основа» та Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. Також прослухали лекцію Абеля Полеси (Abel Polese, Dublin City University) «Стратегія публікації: як створити значущу публікацію та надрукувати статтю в журналах бази SCOPUS», яка проходила для наукової спільноти університету та були на зустрічі з представником компанії Thomson Reuters.

Предметом уваги наукової бібліотеки ВНМУ була й організація **соціологічних досліджень** потреб та інтересів читачів для забезпечення якісного обслуговування. В зв'язку з підготовкою до переїзду бібліотеки в нове приміщення було цікаво почути думку студентства щодо організації роботи в нових умовах – тому опитування «Якою має бути бібліотека ВНМУ» якраз на часі. Але наряду з традиційним методом проведення анкетування спробували й новий метод опитування в соціальних

мережах шляхом **QR-коду**, який розмістили в місцях обслуговування читачів, в читальній залі, при вході до бібліотеки тощо. Підведення підсумків буде проводитися у лютому 2017 р.

Працівники бібліотеки ВНМУ стали учасниками такої форми підвищення кваліфікації як **інтернет-конференції**. Так, протягом минулого року на заняттях в колективі було активно обговорено матеріали конференцій, які відбувалися на базі бібліотеки Харківського Національного медичного університету «Бібліотека і суспільство: рух у часі і просторі» та на базі науково-технічної бібліотеки Дніпровського Національного університету залізничного транспорту ім. В. Лазаряна «Бібліотека університету на новому етапі розвитку соціальних комунікацій».

Бібліотека ВДПУ

Бібліотека ВДПУ взяла на себе відповідальність за поширення результатів наукових досліджень учених інституту у світовому інфопросторі. Та перебудовуючи власну діяльність на максимальний розвиток сервісів із підтримки наукових публікацій, надавала допомогу з **інтегрування публікацій у світові БД**, інформує про умови публікацій, про систему наукометричних показників тощо. Працівники бібліотеки проводили **індивідуальні та групові факультативні заняття** з інформаційної культури та надавали консультації з культури публікації (оформлення наукових статей, списків літератури),

створювали відео ролики, презентації з бібліографічної культури, бібліометрики, знайомили вчених університету з особливостями інтеграційних процесів з метою покращення розвитку публікаційної активності та цитування наукових публікацій. Для наукових працівників спільно зі студентським науковим товариством проведено **міні семінари-тренінги** з базових питань інформетрії, зокрема бібліометрії.

У рамках діючого **проекту «Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла**

Коцюбинського – модель сучасної бібліотеки вищого навчального закладу», діють окремі інноваційні міні-проекти, один із яких – «Бібліотека Web 2.0 – стратегія розбудови електронної бібліотеки університету». Сучасне бібліотечне інформаційне середовище, сформоване на платформі Web.2.0, створює нові можливості для організації інтерактивної інформаційної взаємодії бібліотеки з користувачами за рахунок використання соціальних мереж. Бібліотека відзначалася присутністю в конкурентно інформаційному медіапросторі – у **блогосфері, соціальних мережах, інших інтерактивних майданчиках** (у соціальних мережах як спільнота і у вигляді персональних акаунтів бібліотекарів: Vkontakte.ru, YouTube, Odnoklassniki.ru (група «Бібліострана»), Facebook, Twitter, LinkedIn.com.). За типом контенту публікації відображали загальний текстовий та мультимедійний контент (фотографії, відео, аудіо), лінки (гіперпосилання на бібліотечні продукти та послуги, інші посилання),

бібліотечні події. У спільноті проводилися різноманітні **конкурси** («Книги, які ми читаємо», «Бібліотека очима студента. Значного поширення набуло розміщення відеоматеріалів у мережі YouTube.com, яке давало змогу завантажувати відеофайли власного виробництва (близько 20 відеосюжетів).

Бібліотека ВНТУ

В 2016 році за ініціативи науково-технічної бібліотеки ВНТУ підписав Декларацію **приєднання до міжнародного Консорціуму e-VERUM** і, як результат, науковці та студенти отримали **доступ до міжнародних наукових баз даних** (Web of Science, InCites Journal Citation Reports, China Knowledge Resource Integrated Database, «Іст Вью Інформейшн Сервісез, Інк» та ін.), а в перспективі можливість отримання т. зв. Національної ліцензії на інформаційні ресурси, яка надаватиметься університету, як партнеру інтерпроєкту «ТОРНАДО».

З ініціативи НТБ ВНТУ в стінах університету відбувся **семінар «Можливості платформи Web of Science для якісних наукових досліджень та навчання»**.

Розвиваючи проєктну діяльність, бібліотека ВНТУ в 2016 році приєдналася до корпоративного формування національного Інформаційного **порталу «Наука України: доступ до знань»**. Участь університетської бібліотеки в цьому національному проєкті забезпечила значний ріст використання і, як наслідок, підвищення рейтингу електронних інформаційних ресурсів власної генерації (Електронний каталог, Інституційний репозитарій ВНТУ, тематичні презентації, бібліографічна продукція та ін.).

Бібліотека ВНТУ долучилася до реалізації указу Президента України, який оголосив 2016 рік Роком англійської мови, а також роком вшанування пам'яті В. Шекспіра у Великій Британії, провівши спільно з кафедрою іноземних мов ряд **заходів на теми:** «Мова любові об'єднує наші серця», «Мені ж від зір найбільша честь припала: твоя любов велика і тривала», «Вивчаємо англійську разом» тощо.

Свою громадянську позицію бібліотека ВНТУ підтвердила, організувавши участь університетської спільноти у 16-ому Всеукраїнському **радіо-диктанті** національної єдності «Україна на зламі тисячоліть», який традиційно відбувся у День української писемності та мови.

НТБ ВНТУ долучилась до **проєкту «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек»**. На бібліотечному сайті представлено презентацію «Академічна доброчесність», в якій подані матеріали розповідають про необхідність формування академічної доброчесності, запобігання проявам шахрайства, плагіату, корупції у сфері науки і освіти.

В звітному році науково-технічна бібліотека ВНТУ розпочала **красназавчий проєкт «Ім'ям своїм прославили Україну»**. Його мета – популяризація знань про наших видатних земляків, виховання патріотизму, поваги до історії, традицій Вінниччини. Наші земляки, що народилися або працювали на Вінниччині, уславили свій край. Зокрема, слід відмітити такі заходи, як наукова година «Академік І. І. Будкер – фізик-ядерник», присвячена відомому вченому, академіку АН СРСР, засновнику і першому директору Інституту ядерної фізики Сибірського відділення АН СРСР, номінанту Нобелівської премії; віртуальні виставки-презентації «Повернув нації наймення» (до 150-річчя від дня народження М. С. Грушевського), «Він залишив слід у українському кіно» (до 110-річчя нашого земляка, видатного українського режисера Ігоря Савченка).

Протягом року бібліотекою ВНТУ **оцифровано 119 документів**.

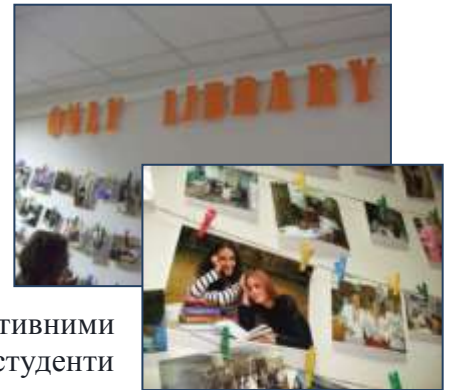
Бібліотека ВТЕІ

Бібліотека ВТЕІ цього року стала ініціатором приєднання до **написання Всеукраїнського диктанту національної єдності**, який був зачитаний у прямому ефірі Українського радіо та приурочений до Дня української писемності та мови. Особливо активними були студенти першокурсники, які разом із працівниками бібліотеки інституту перевірили свої знання

української мови, і головне, продемонстрували солідарність з усіма, хто любить і шанує рідне слово, хто хоче, щоб українці спілкувалися рідною мовою і зберегли її для нащадків.

Працівники бібліотеки ВТЕІ опанують новітні технології популяризації та розкриття бібліотечного фонду. Так, було освоєно технологію подачі матеріалу через віртуальні виставки, які можна переглянути на веб-сторінці бібліотеки. Ще одна технологія популяризації читання – це **буктрейлери до книг**, що є у фонді бібліотеки. Так, серед різноманіття заходів було організовано тематичну фотосушку «ONLY LIBRARY». Активними учасниками в організації вільного обміну світлинами стали студенти факультету торгівлі, маркетингу та сфери обслуговування.

У 2016 році в Україні стартував проект сприяння академічній доброчесності. В рамках цього проекту у травні 2016 року спільно із ВОУНБ ім. К. А.Тімірязєва було організовано зустріч працівників бібліотек ВНЗ м. Вінниці з представниками Посольства США в Україні та керівниками наукових бібліотек ВНЗ України. Під час зустрічі розглядалися питання щодо участі бібліотек ВНЗ у просуванні академічної доброчесності, говорили про культуру наукових публікацій, про наукометрію та інші питання, що хвилюють бібліотечну спільноту.

Бібліотека ВКІ

Орієнтуючись на інформаційні потреби наукових досліджень, бібліотека ВКІ також приступила до **створення інституційного репозитарію**, в якому накопичуються документи наукового, навчального та методичного призначення, створені викладачами, аспірантами та студентами інституту.

НАУКОВА РОБОТА

Працівники бібліотеки **ВТЕІ КНТЕУ** беруть участь у семінарах і конференціях різного рівня, виступають з доповідями, діляться досвідом із колегами інших бібліотек ВНЗ м. Вінниці. Було проведено **міжвузівський науково-практичний семінар** «Електронні ресурси бібліотек ВНЗ як джерело інформаційного забезпечення наукового та навчального процесу». В роботі семінару прийняли участь начальник відділу наукової роботи студентів, викладачі кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем, працівники бібліотеки та студенти II та III курсу обліково-фінансового факультету. Відповідно до програми семінару, доповідачі детально зупинялись на питаннях формування електронних ресурсів в бібліотеці та їх використання. Особливий інтерес та жваве обговорення викликало інформаційне повідомлення студентів «Сучасні інформаційні ресурси бібліотеки очима здобувачів вищої освіти», які виступили із власними побажаннями щодо роботи бібліотеки.

В звітному році науково-технічна бібліотека **ВНТУ**, впроваджуючи в свою роботу нові технології і методи бібліотечно-бібліографічної діяльності, активно розвивала проектну діяльність. Продовжувалась робота над **проектом «Науку творять обрані»**, мета якого – популяризація наукових надбань вчених ВНТУ, висвітлення їх ролі в розвитку науки краю, держави і світу.

В рамках проекту:

–були оформлені виставки-персоналії, організовувались віртуальні виставки циклу «Шляхи до портрету вченого», зокрема, «Не зупинятись на досягнутому» (до ювілею доктора філософських наук, зав. кафедри української мови Л. Є. Азарової), «Світити в

йону душу світлом знань» (до ювілею професора кафедри АІВТ, заслуженого працівника освіти А. С. Васюри) та ін.;

– підготовлені та видані в друкованому та електронному варіанті два біобібліографічні покажчики серії «Вчені нашого університету», присвячені ювілейним датам науковців ВНТУ: д. т. н., проф., академіку Академії наук вищої школи, зав. кафедри ЕСС П. Д. Лежнюку та д. т. н., проф., заслуженому діячу науки і техніки, зав. кафедри ОНПМ В. А. Огороднікову;

– щомісяця на сайті бібліотеки розміщувалась інформація «Книги місяця ...», про нові друковані та е-видання вчених ВНТУ, що надійшли в фонд книгозбірні;

Важливе значення у роботі бібліотеки **ВНМУ** надається дослідницькій та пошуковій роботі. Протягом звітного року **науково-пошукова робота** бібліотеки проводилась за наступними темами:

«Ректори ВНМУ ім. М.І. Пирогова»

«Почесні професори ВНМУ ім. М.І. Пирогова»

«Наукові праці ВНМУ ім. М.І. Пирогова»

«Життя і діяльність видатних медиків Вінниччини»

«Випускники ВНМУ – слава і гордість рідного краю»

«Медики-краяни, що здобули славу за межами України»

«Творці великої Перемоги»

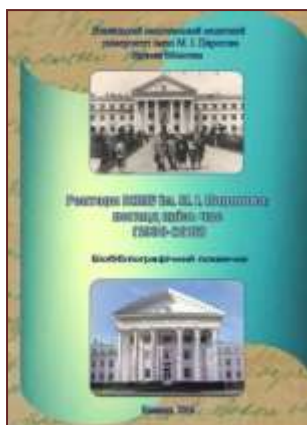
«Прозові та поетичні твори викладачів і студентів»

«Нарис з історії бібліотеки ВНМУ ім. М.І. Пирогова»

У 2016 році започаткована наукова робота на тему: «**У бронзі, мarmorі й граніті**» (збір фотоматеріалів та відомостей про пам'ятники, меморіальні дошки видатним медикам Вінниччини та науковцям, видатним випускникам ВНМУ ім. М. І. Пирогова). Зібрано фото пам'ятників і меморіальних дощок, які встановлені на честь видатних діячів медичної галузі Вінниччини. Білою плямою в історії університету є робота ВНЗ в роки нацистської окупації, не досить освітлений також і довоєнний період університету. З метою встановлення історичної істини у 2016 році розпочалися активна пошукова й дослідницька діяльність «**Війна пройшла по їхніх долях : співробітники та студенти ВНМУ на фронтах Другої Світової**».

Проводиться збір матеріалів про викладачів та випускників університету – учасників АТО. Зокрема, зібрано матеріали про випускника ВНЗ Кондратюка Олександра Івановича, старшого лейтенанта медичної служби, начальника медичної частини 90-го окремого аеромобільного десантного батальйону, кіборга, Героя України. О. Кондратюк («Чорний Вовк»), загинув при евакуації кіборгів в Донецькому аеропорту. 20 січня 2016 року в холі Вінницького національного медичного університету ім. М. І.

Пирогова відкрито пам'ятну дошку на честь героя.

В рамках бібліографічного дослідження «**Наукові праці вчених ВНМУ ім. М. І. Пирогова**» лише за період 1921-1945 рр. цього року віднайдено понад 200 праць. Таким чином **формується колекція праць вчених університету**.

Внаслідок тривалої роботи підготовлено **біобібліографічний покажчик «Ректори ВНМУ ім. М. І. Пирогова: 1930-2016»**, у якому представлено раніше невідомі документи про 17 ректорів Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, які очолювали його впродовж 1930–2016 років. Видання також містить віднайдені в архівах раніше не опубліковані фотоматеріали.

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Бібліотека Вінницького торговельно-економічного інституту **КНТЕУ** – це інформаційно-культурний простір, це місце, де відбуваються різноманітні літературні зустрічі з письменниками, поетами, цікавими людьми Вінниччини, презентації нових книг. Серед гостей нашої бібліотеки були такі відомі вінницькі митці як Наталка Доляк, Тетяна Яковенко, Зорій Файн, Валентина Сторожук, Вадим Василенко, Володимир Рабенчук та інші. Всі масові заходи, відбуваються завдяки тісній співпраці з кураторами та заступниками деканів з виховної роботи.

Бібліотека **ВДПУ** у межах проекту молодіжної секції Української бібліотечної асоціації «Display-кросинг» долучилися до проекту «Книжковий Біг-Бен». Біля університетського Біг-Бену зібралися студенти факультету іноземних мов. Головною метою цього перфомансу було показати звичайний день англійців та Англію у міні-форматі. Тут були і мешканці Лондона, які чекали метро біля Біг-Бену, інші – автобусу, і друзі, які зібралися за чашкою чаю, обговорюючи класичну англійську літературу, і футболісти команди Manchester, які зіграли дружній матч (відомо, що футбол яким ми його знаємо сьогодні, народився на Британських островах). Метою заходу було підвищення інтересу серед молоді до іноземних мов, а саме – англійської. Проект-вистава було виставлено на сайті бібліотеки та соціальних мережах.

Цьогорічні заходи бібліотеки **ВНМУ** були спрямовані на творчий розвиток сучасної молоді та виховання гармонійної і висококультурної особистості. Виставкова діяльність передбачала створення електронних виставок (35), представлених на сайті бібліотеки та було проведено 8 масових заходів.

Цікавою була зустріч з письменником **Миколою Рябим**, який презентував власну

книгу «Чутки про смерть перебільшено» про нашого земляка, відомого українського мікробіолога та епідеміолога Данила Кириловича Заболотного. Студенти, викладачі та співробітники університету мали можливість ближче познайомитись із талановитою людиною, яка щодня крокує поряд з нами та передає свої знання та вміння майбутнім колегам на мистецько-творчій зустрічі «Душі криниця» з нагоди 75-річного ювілею доцента кафедри пропедевтики дитячих хвороб Михайла Липка.

В наш час в історію України увійшла ще одна подія – Майдан, який змінив нашу державу та народ. На вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні та віддаючи шану патріотам, які пожертвували власним життям за ідеали Гідності та Свободи, у ВНМУ спільно з бібліотекою було проведено **вечір-реквієм «Пам'яті Небесної Сотні»**. Студенти-члени «Літературної вежі» читали власні вірші, присвячені учасникам Майдану та захисникам України. З цієї нагоди проведено також презентацію книги вінницької поетеси Жанни Дмитренко «Іменем Майдану» та бесіду-презентацію «Медики Євромайдану і АТО».

Бібліотека **ВНМУ** сьогодні є й дозвіллевим центром, місцем творчого розвитку, зустрічей і спілкування для талановитої молоді, яка потребує підтримки і допомоги в розвитку власних здібностей і нахилів. Позитивну роль у цьому відіграють гуртки та клуби, які працюють при бібліотеці. Успішно продовжував працювати **інтелектуальний клуб «Що? Де? Коли?»**, який впродовж чотирьох років брав участь у різних інтелектуальних змаганнях і займав призові місця.

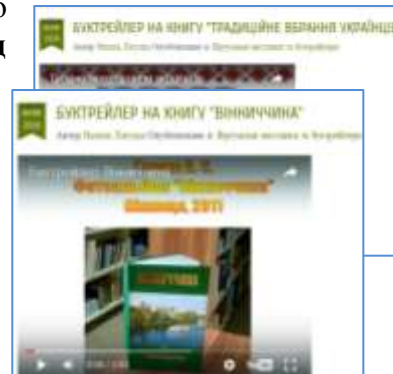
Гурток польської мови протягом 7 років допомагає студентам оволодіти розмовною мовою, навчитися читати та писати. Студенти **ВНМУ** долучилися до написання **Третього**

Всеукраїнського диктанту з польської мови «Я пишу, ти пишеш, ми пишемо по-польськи... За результатами конкурсу **А. Гавриловська (студентка 6 курсу) посіла четверте місце.**

Творче об'єднання студентів «Літературна вежа» у 2016 році відсвяткувало свій 20 річний ювілей. Серед усієї низки масових заходів, найпопулярнішими і найулюбленішими залишаються щорічні вечори її випускників.

Активно використовуючи інтернет-ресурси, маючи свою сторінку в соціальних мережах, до дня Слов'янської писемності і культури та з метою популяризації фонду художньої літератури службою бібліотеки **ВНАУ** було розроблено **віртуальну виставку «Класики української слова. Огляд літератури з фонду бібліотеки ВНАУ».** На слайдах поряд з зображенням книг було розміщено інформацію про письменників та поетів, наведено основні твори. Для представлення віртуальної виставки на сайті використано SlideShare.

Бібліотека **ВНАУ** продовжила свою діяльність над створенням буктрейлерів. У звітному році створено **буктрейлери** на книги з краєзнавства та історії: «Україна – хронологія розвитку», «Традиційне вбрання українців», фотоальбом «Вінниччина». Для ознайомлення з творчістю сучасних письменників було розроблено буктрейлер на книгу Люко Дашвар «Молоко з кров'ю».

Досить цікавою інноваційною формою роботи бібліотеки **ВКІ**, що сприяє пропаганді творчості письменників є **буктрейлери**. Зокрема, розроблений буктрейлер, присвячений творчості української поетеси **Л. Костенко** «Твій силует у вікні золотому» не залишає байдужими наших користувачів. З метою дослідження ролі книги та читання в житті студентів бібліотека **ВКІ** провела **соціологічне опитування** «Місце художньої літератури у вашому житті». Проведений аналіз результатів дослідження представлений на сайті бібліотеки.

У бібліотеці **ДонНУ** відкрито **літературну вітальню**. Перша зустріч була присвячена Всесвітньому дню чаю «Все про чай і до чаю».

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА

Аналізуючи забезпечення технічними засобами наших бібліотек, слід відмітити, що загальна **кількість комп'ютерів** у бібліотеках **МО** станом на 01.01.2017 р. становила **257 одиниць**, що на 18 більше порівняно з минулим роком. Найбільша їх кількість залишається у бібліотеці **ВДПУ – 100 од.** Стан матеріального-технічної бази інших бібліотек бажає бути кращим.

Як і раніше, до послуг користувачів бібліотеки **ВДПУ** **2 електронні зали на 88 автоматизованих робочих місць**. Великою популярністю продовжують користуватися **комп'ютерні читальні зали в бібліотеках ВНТУ і ВНАУ**, які значно розширювали спектр інформаційних послуг для користувачів.

Бібліотеки **МО** використовують у своїй роботі ліцензійне програмне забезпечення: бібліотека **ВДПУ – ІРБІС-32**, бібліотека **ВНМУ** та **ДонНУ - оновлену ІРБІС-64**, бібліотеки **ВНТУ, ВТЕІ – УФД «Бібліотека»** та **ВКІ – «Бібліограф», ВНАУ – АБІС «Софія».**

КАДРИ

Сьогодні, безсумнівно, з усіх ресурсів головним ресурсом та багатством є **професійні кадри**, які визначають успіх діяльності бібліотеки.

Кількісний склад співробітників бібліотек **МО** у 2016 році складав **168 осіб**. Із них **81 особа з фаховою освітою**, що на **12 осіб більше** (за рахунок отримання фахової освіти) у порівнянні з минулим роком. У процентному відношенні – 48% від загальної кількості. У

порівнянні з минулим роком кадровий склад зменшився на 19 од., досить значне скорочення кадрів відбулось в бібліотеках ВДПУ (11 осіб) та ВТЕІ (8 осіб).

Аналіз роботи по навантаженню на 1 працівника основних показників роботи МО свідчить, що кількість працівників зменшується, а навантаження на них по всіх показниках відповідно збільшується.

Таблиця 7.

Середнє навантаження на одного працівника МО

Бібліотека	Роки	Кад-ри	Фонд	Книго-видача	Читачі за єд. реєстр.	Читачі обслужені	Відвідування
ВНАУ	2015	24	9146	19546	350	758	4977
	2016	26	8530	18148	317	713	7651
ВНМУ	2015	43	13063	13743	259	746	8994
	2016	42	13448	14297	285	776	8588
ВДПУ	2015	50	10420	18021	123	704	14742
	2016	39	13424	25661	132	1029	15221
ВНТУ	2015	31	27429	23096	227	934	15494
	2016	30	28558	23768	227	943	31569
ВТЕІ	2015	25	9320	24077	310	545	8652
	2016	19	12203	31624	317	543	9149
ДонНУ	2015	9	956	643	235	380	1078
	2016	8	1969	2250	599	637	1450
ВКІ	2015	5	14865	17562	308	579	11274
	2016	4	18556	21606	439	724	18219
Середнє	2015	187	13200	18025	240	719	10727
	2016	168	14814	20782	266	820	14039

Показники кадрового забезпечення за стажем роботи порівняно з минулим роком істотно не змінилися. Тож працівники, що мають стаж роботи понад 20 років – 49% (82 ос.), що свідчить про старіння професійних бібліотечних кадрів. Стаж від 10 до 20 років – 32% (55 осіб), від 3 до 9 років – 14% (23 особи) і до 3-х років – 5% (9 осіб).

На жаль, сьогодні у сучасних бібліотеках спостерігається недостатність компетентних фахівців бібліотечної галузі нової формації, креативних, здатних вільно орієнтуватися в новітніх інформаційних технологіях. У кожній бібліотеці дана проблема проявляється різними факторами (неготовність бібліотекарів так званої «старої школи» вчитися, набувати нові навички; молоді працівники з спеціальною бібліотечною освітою не здатні опанувати сучасні процеси роботи; працівники з бібліотечним стажем і досвідом роботи не мають спеціальної бібліотечної освіти тощо).

Таблиця 8.

Динаміка основних показників за 5 років

	2011	2016	Різниця на 1.01.2017
Працівники	223	168	-55
Книговидача	3492573	3 491526	-1047
Читачі за єдиною реєстрацією	49031	44813	-4218
Читачі обслужені	148385	137920	-10465
Фонд	2581446	2488817	-92629
Відвідування	1907594	2358694	+451100

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Робота бібліотек ВНЗ МО м. Вінниці спрямована на надання взаємодопомоги, підвищення фахового рівня, що сприяє постійному вдосконаленню роботи. Робота методичного центру бібліотек вищих навчальних закладів має значний вплив на стан розвитку бібліотек ВНЗ, визначає пріоритетні напрямки роботи, в числі яких слід назвати: впровадження нових інформаційних технологій, організацію вільного доступу користувачів до мережевих бібліотечних ресурсів, підвищення якості послуг, формування системи безперервної освіти бібліотекарів.

Діяльність методичного об'єднання поєднує в собі збереження традицій та перевірених часом форм бібліотечної роботи з низкою нововведень, продиктованих новими умовами та викликами часу. Протягом року бібліотеки методичного об'єднання працювали на виконання планових показників, розробляли рекомендації, подавали пропозиції з питань покращення роботи бібліотек ВНЗ; вивчали та сприяли впровадженню інноваційного досвіду; проводили аналіз і узагальнення планово-звітної документації про діяльність бібліотек, організували засідання методичних об'єднань, семінари, конференції. Таким чином працювали над вирішенням питань, що виникали в процесі роботи і потребували спільного узгодження.

У звітному році запланована робота бібліотек методичного об'єднання була виконана згідно плану. Проведено **3 засідання Ради МО**, в яких брали участь директори та їх заступники, де розглядалися планові питання, що потребували спільного узгодження та вирішення, а саме:

- аналіз діяльності бібліотек МО за 2015 рік;
- доведено до відома зміни статистичних таблиць основних показників роботи та план роботи УБА, прокоментовано ті заходи та конкурси, в яких ми можемо взяти участь;
- участь бібліотек МО в загальноукраїнських заходах з підвищення кваліфікації;
- участь у конкурсі на кращу емблему бібліотек МО;
- обговорення подальшого плану проведення **майстер-класу «Крокуємо в сучасність»** в бібліотеках ВНЗ м. Вінниці;
- підготовка до **науково-практичної конференції «Місце бібліотек ВНЗ в міжнародному науковому інформаційному просторі»;**
- підготовка до **семінару «Краєзнавство – шлях до формування позитивного іміджу ВНЗ»;**
- підготовка до експрес-університету **«Правове поле бібліотеки»;**
- обговорення питання щодо членства в комісії при Міністерстві освіти;
- намічені подальші питання в рамках роботи лабораторії професійної майстерності **«Міжбібліотечне професійне спілкування: співпрацюємо та змінюємося разом».**

На **семінарі «Краєзнавство – шлях до формування позитивного іміджу ВНЗ»**, що відбувся на базі бібліотеки ВКІ, бібліотечні фахівці обмінялись досвідом щодо окремих напрямків та форм краєзнавчої роботи університетських бібліотек щодо популяризації наукових надбань вчених ВНЗ міста.

Впродовж багатьох років однією з дієвих форм підвищення фахового рівня є **експрес-університет**, на заняттях якого

відбувається обмін досвідом з окремих напрямків роботи. Зокрема, тема **«Правове поле бібліотеки»** є досить актуальною і була вибрана не випадково. На базі бібліотеки ДонНУ ім. В. Стуса організовано зустріч з доцентом Анемасвою Л. П., що висвітлила питання правового регулювання праці і соціального захисту

бібліотечних працівників. Не менш цікавою була діалогова зустріч запитань та відповідей по правах та обов'язках працівників бібліотек з провідним спеціалістом з правових питань Вінницького факультету НАКККіМ Галиною Стафійчук.

На базі бібліотеки ВНАУ відбулася **науково-практична конференція** бібліотек МО «**Місце бібліотек ВНЗ в міжнародному науковому інформаційному просторі**», де висвітлювалися питання новітніх інформаційних технологій, які сьогодні докорінно змінили роботу бібліотек. Адже акценти університетської бібліотеки спрямовуються на формування електронних ресурсів, популяризацію ідей відкритого доступу, побудову загальнодоступних архівів наукової інформації, підвищення вебметричного рейтингу університету.

Керівники бібліотек МО підтримували тісні контакти та брали участь у регіональних, всеукраїнських, міжнародних науково-практичних конференціях та семінарах, інтернет-конференціях та вебінарах, де розглядалися питання діяльності бібліотек у світлі модернізації вищої освіти.

Хочеться відмітити зв'язки бібліотек з **Українською бібліотечною асоціацією**, а саме участь у різноманітних конкурсах. Зокрема на Всеукраїнському конкурсі «Творчий злет: молодий бібліотекар року», бібліотеку ВНМУ гідно представила Сахарова М. П. та отримала Диплом переможця. Систематично відвідувала зустрічі МС, взяла участь у III Зимовій школі молодого бібліотекаря УБА, форумі молодих бібліотекарів «Бібліотека на мапі міста», конференції УБА «Українська бібліотечна асоціація – пошук майбутнього», допомагала в організації Форуму молодих бібліотекарів, формувала та випускала «Дайджест грантових можливостей» для учасників секції, проводила вебінар з бібліотекою Словаччини та курувала акцією «Анонімний Дід Мороз 2017». Завдяки допомозі УБА, Сахарова М. П. відвідала міжнародний семінар «Ринок електронних книг та бібліотечне партнерство» в Литві.

Бібліотеки МО є активними учасниками в роботі **громадського об'єднання «Асоціація бібліотек Вінниччини»**. Протягом року директори бібліотек брали участь в засіданнях об'єднання, на яких обговорювалися питання нормативно-правової бази, концепції розвитку бібліотек до 2019 р., підготовка до Всеукраїнського дня бібліотек та ін. Взяли участь в IV Обласному бібліотечному форумі «Бібліотеки Вінниччини в реаліях сьогодення» та у звітно-виборчій конференції ГО Асоціація бібліотек Вінниччини, яка відбулася в рамках цьогорічного форуму. Також активно долучилися до участі у конкурсах, організованих ГО. Взяли участь у конкурсі професійної майстерності молодих бібліотечних працівників «Молодіжне ДЕФІЛЕ» та конкурсі рекомендаційних бібліографічних видань «Читацькі студії».

Бібліотечні працівники щомісяця відвідували заняття Університету культури «**Книга і суспільство**» на базі **обласної наукової бібліотеки ім. К. А. Тімірязєва**.

Самоосвіта має велике значення у становленні фахівця і є неодмінною умовою підвищення кваліфікації. Працівники бібліотек постійно підвищують свій професійний рівень, знайомлячись із публікаціями у фаховій періодиці: «Бібліотечний форум України», «Бібліотечний вісник», «Вісник книжкової палати». Крім того, використовували можливості, які надає Інтернет-мережа, а саме: переглядали сторінки сайту «Бібліотечному фахівцю», «Пан бібліотекар», бібліотечний інформаційно-освітній портал, тощо.

В основі всієї методичної роботи лежить моніторинг діяльності бібліотек, вивчення і аналіз стану бібліотечного обслуговування, визначення ключових завдань у поповненні багажу знань бібліотечних фахівців, виявлення, вивчення і впровадження передового досвіду, формування іміджу сучасної бібліотеки, надання консультаційної допомоги, активізації інноваційної діяльності та пошуку шляхів покращення рівня задоволення бібліотечно-інформаційних потреб користувачів.